

Pravé vzdělání je boží láska

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 28. září 2006* ←

Lidé si myslí, že světské vzdělání je to pravé. Není tomu tak. Pravé vzdělání přichází ze srdce. Takové vzdělání je pevné a trvalé. Pravé vzdělání je *átmavidjá* (poznání vlastního Já). Jaký smysl má veškerá vaše inteligence a vzdělání, nemáte-li *átmavidju*?

Gópiky (pastýřky), ačkoli postrádaly světské vzdělání a inteligenci, měly čisté srdce a byly hluboce oddané Pánu Kršnovi. Ženy v Repalle chodily každý večer do domu Nandy a Jašódy a rozsvěcovaly své olejové lampy od té, co byla před jejich domem. Takovou tehdy dodržovaly tradici. V některých vesnicích je oblíbená ještě dnes. Tato tradice vznikla z přesvědčení, že když rozsvítí lampu od té, která je v domě bohatého člověka, budou bohatí také.

Přesto ne všechny tchýně v Repalle dovolovaly svým snachám, aby z tohoto důvodu chodily do Jašódina domu. Obávaly se, že když tam půjdou a spatří Kršnu, mohou se oddaností pobláznit a běhat za ním. Proto své snachy plísnily: „Nemůžeme zapálit lampu v našem domě? Proč bychom si měly brát světlo od nich?“

Přes tato omezení se všechny ženy scházely u vesnické studny a hovořily o Pánu Kršnovi. Tehdy přišla do jednoho domu ve vesnici nová nevěsta. Jmenovala se Suguna. Slýchala mnoho o božských *lílách* (hrách) Pána Kršny. Probudila se v ní silná touha mít Kršnúv *daršan* (spatření Kršny). Přání neodhalila ani svému manželovi ani tchýni. Udržovala si je v sobě jako velmi chráněné tajemství. Pravdu je však nemožné skrývat. Z pravdy povstalo celé stvoření:

Celé stvoření povstalo z pravdy a do pravdy se noří.

Je ve vesmíru nějaké místo, kde pravda není?

Představte si tuto čistou a neposkvrněnou pravdu.

(báseň v telugu)

Přestože udržovala své přání jako velmi střežené tajemství, všichni se je dověděli. Jednoho dne odešla do Jašódina domu a rozsvítila svoji lampu od té, jež stála před domem. Náhle spatřila v plameni Kršnu. Ztratila tím božským zážitkem vědomí těla a vložila prsty do hořícího plamene. Prsty měla popálené, ale vůbec necítila tělo!

Zatím vyšla ven Jašódá a ucítila spáleninu. Okamžitě odtáhla Suguninu ruku od lampy a zeptala se: „Co je to s tebou, děvče? Spíš? Máš vážně popálené prsty. Nevšimla sis toho? Necítíš bolest?“ Suguna se probrala a odpověděla: „Matko, v tom plameni mi dal svůj *daršan* Pán Kršna. Když jsem ho uviděla, ztratila jsem vědomí.“ Ostatní *gópiky* její vysvětlení zaslechly. Měly ze Sugunina božského zážitku velikou radost. Chodily po vesnici, zpívaly a tančily:

*Zdá se, že Suguna spatřila Kršnu.
V domě Nandy se jí objevil Kršna v plameni lampy.*

(báseň v telugu)

Když tedy budete vytrvale rozjímat o Bohu, můžete zapomenout na trápení i problémy a prožívat božskou blaženost. Oddaní prožívali blaženost vytrvalým rozjímáním o Bohu již od dávných dob a o svoje zkušenosti se dělili se světem.

Dnes se zvýšila inteligence, ale poklesly standardy vzdělávání. Kam se podíváte, vidíte studenty, jak odkazují na noviny a časopisy ze zahraničí. Neprojevují však stejný zájem o své učebnice. Vůbec nemyslí na vlastní zvyky a tradice. V moderní době si studenti zvykli na falešný smysl pro hodnoty. Chtějí se zapojovat do diskusí o mnoha nepotřebných věcech. Povídají si například o románech s poznámkami jako: „Ten a ten autor napsal knihu, jak je úžasný.“ Baví se a přou o tak nicotných záležitostech. Zapomínají však na své cvičebnice. Tak získávají vědomosti o všem možném a zkoušejí zvětšovat své světské vědomosti. Nezajímají se o krásu pravého vzdělání.

Měli bychom přestat usilovat o plody naší *karmy* (činů). Gíta nás nabádá: *karmanjévádhikáráste má phaléšu kadáčana* (máte právo jen na čin, nikoli na jeho plody).

*Člověk se rodí z činu,
je činem udržován a nakonec se do činu noří.
Čin je příčinou radosti a bolesti.
Vpravdě řečeno je čin pro člověka Bohem.*

(báseň v telugu)

Činy (*karma*), které konáme, jsou zodpovědné za veškeré radosti a trápení, které prožíváme. Když konáme dobré skutky, dostáváme dobré výsledky. Když konáme špatné skutky, získáme špatné výsledky. Z dobrých skutků plynou jen dobré výsledky a ze špatných skutků jen špatné. Proto se říká: konej dobré, buď dobrý, viz dobré, to je cesta k Bohu. Když pěstujete dobré myšlenky a konáte dobré činy, budete mít dobré výsledky. Proto si pamatujte, že všechna vaše trápení a obtíže jsou důsledky vašich činů.

Všichni vaši předkové prožívali mír a štěstí tím, že následovali naše dávné tradice. Dnešní děti se však těchto dobrých tradic vzdávají, zapomínají na cestu, kterou jim ukazovali jejich předkové, a kvůli modernímu vzdělání se setkávají s různými druhy neklidu. Nejen že jsou neklidní, nejsou ani v životě spokojení. Důsledkem toho je, že začnou být duševně a fyzicky nemocní.

Vaše myšlenky a rozhodnutí jsou prvotní příčinou vašeho špatného zdraví. Za všechen neklid a rozruch, kterým trpíte, jsou odpovědné *guny* (vlastnosti). Proto musí být vaše myšlenky vždy dobré. Všimněte si, že lidé, kteří přijímají dobré a *sattvické* (čisté) jídlo, pijí čistou vodu a dýchají neznečištěný vzduch, jsou vždy zdraví. Naopak ti, kdo jedí neposvěcené jídlo, pijí nečistou vodu a dýchají znečištěný vzduch, mají různé druhy nemocí. Prvotní příčinou vašeho špatného zdraví je neposvěcené jídlo a nečistá voda. Vše, co jíte, musí být vždy čisté a posvěcené.

Oslavy svátku Dasará mají pěstovat dobré a ušlechtilé vlastnosti. Můžete stále žít šťastný život, když se budete koupat, konat doma bohoslužby (*púdžá*), jíst posvěcené jídlo a pít čistou vodu. Budete-li postupovat vždy takto, vaše tvář bude zářit. Budete-li naopak přijímat neposvěcené jídlo, pít nečistou vodu a pohybovat se v nečisté atmosféře, je tu nebezpečí, že zapomenete i na svoje lidství. V takové situaci můžete ztratit božskou povahu a získat démonické vlastnosti.

Mnozí lidé se diví: „Svámímu je téměř 81 let, přesto jeho tělo nejeví žádné známky stáří.“ Moje odpověď zní: „Milí oddaní, já nepřijímám neposvěcené jídlo ani nedýchám nečistý vzduch. Dýchám vzduch modliteb oddaných. Jak bych pak mohl ztratit svoji božskou záři?“ Nemám vůbec žádnou nemoc. Nemám ani žádnou bolest. Před nějakou dobou jsem nepozorností jednoho studenta upadl na zem. Zlomil jsem si tehdy nohu. Proto cítím při chůzi malé potíže. To je vše.

Je však i jiný důvod! Dnes nerad chodím. Přesto každý den přijíždím do haly Sái Kulvant a dávám *daršan* oddaným. Jaká potíž nebo bolest je v tomto postupu? Nemám žádnou bolest ani trápení. Když mohu udělat oddaným

radost, jsem také šťastný. Trápení, potíže a bolest ke mně nepatří. Jsem vždy šťastný a blažený. Blaženost je mou potravou. Neexistuje žádné větší štěstí, než je moje blaženost. Když nemohu z nějakého důvodu jít a dávat oddaným *daršan*, jsem velmi smutný: „Běda, tolik oddaných touží po mém *daršanu*. Jak dlouho čekají v hale. Jakým trápením projdou.“

Když jdu do haly Sáí Kulvant, opozdím se někdy kvůli nezbytné práci. Přesto oddaným *daršan* neupírám. Proto byste si neměli myslet, že Svámí nepřišel kvůli bolesti. Sdělují vám tato fakta proto, abyste necítili z mé nepřítomnosti nějaký smutek a byli vždy šťastní a veselí.

Očekávám od vás, že budete směle čelit problémům, budete důvěřovat Bohu a budete mu oddaní. Když budete neustále rozjímat o Bohu, nebudou vás trápit žádné jiné myšlenky. Trápení a potíže vás neovlivní. Já jsem vždy šťastný. Vy byste měli být také vždy šťastní. Štěstí je jednota s Bohem.

Když jste spojeni s Bohem, nebudete cítit žádnou bolest ani utrpení. Můžete mít nějakou fyzickou bolest nebo duševní starosti. Měli byste však zajistit, aby nerušily vaši *átmatattu* (princip *átmana*). Jste-li tedy pevně zakotveni v *átmatattu*, nic vás nemůže soužit. Toto je poselství Navarátri.

Setkáváte se s mnohými bolestmi, potížemi a utrpením. Den za dnem máte z různých důvodů nějaká duševní trápení. Měli byste je však ignorovat s nepřipoutaností: „Nejsou mé, patří někomu jinému. Jen přicházejí a odcházejí jako pomíjivé mraky.“ Já jim nikdy důležitost nepřikládám. Neměli byste si myslet, že do potíží vás dostává někdo jiný. Neobviňujte za své problémy a utrpení druhé. Trápení a potíže si vytváříte vy sami.

Kuruovci se snažili, jak nejlépe mohli, aby působili Pánduovcům utrpení. Ale Pánduovci nezemdleli. Proč? Bylo to jejich neochabující vírou a oddaností k Pánu Kršnovi. Cítili, že když on sám je stále chrání, žádné množství problémů a překážek v nich nemůže probudit strach.

Podobně rozvíjejte pevnou víru, že Svámí je stále s vámi, ve vás a kolem vás. Neobávejte se trápení a problémů. Všechny jsou jako pomíjící mraky. Žádný z nich nemůže zastínit planoucí slunce. Jen během období dešťů stojí mraky v cestě slunečním paprskům. Podobné je to, když vaše mysl kolísá a je neklidná – pak trpíte trápením a problémy. Když je mysl pevná a neochvějná, žádné „mraky“ vás nemohou vyrušit. Proto udržujte mysl čistou a stálou. Rozvíjejte odvahu a sílu ducha.

Jak dnes člověk žije? Hraje svoji úlohu v kosmickém dramatu, zpívá písně o touze (*káma*) a hněvu (*kródha*) a hraje hry, posedlý pýchou (*mada*) a egem

(*ahamkára*). Mnozí lidé považují své činy za „velmi dobré“. Někteří se však tímto jednáním nenechávají svést. Nevšímají si reakce, zrcadlení ani odezvy dramatu a vkládají důvěru ve skutečnost. A tou skutečností je božství. Božství je neochvějné, neviditelné a mimo klam. K této skutečnosti se musíte pevně přimknout. Když se na ni spolehnete, budou vaše myšlenky, slova a skutky vždy čisté a svaté.

Proto, milí studenti! Vůbec se neobávejte těchto „pomíjivých mraků“. Nevšímejte si jich. Konejte dobře své povinnosti. Plňte přání rodičů. Vaši rodiče vás sem poslali s velkým očekáváním. Představte si, jak se cítí, když jdete proti jejich přání. Působíte-li bolest svým rodičům, působí to bolest Svámímu. Cožpak se denně nemodlíte:

*Toaméva mātá ča pitá tvaméva,
tvaméva bandhuš ča sakhá tvaméva,
tvaméva vidjá dravinam tvaméva.*

(verš v sanskrtu)

Jen ty jsi otec a matka, přítel a příbuzný, moudrost a bohatství.

Mezi Bohem a rodiči není vůbec žádný rozdíl. Proto udržujte rodiče stále šťastné. Svámí je stále šťastný. Tuto pravdu si pevně zakotvíte v srdci. Jen tak se můžete nazývat opravdovými studenty.

Jednou si Hiranjakašipu zavolal svého syna Prahládu a zeptal se: „Milý synu! Svěřil jsem tě do rukou učitelů. Požádal jsem je, aby tě naučili dobré věci. Co tě tedy naučili?“ Prahláda odpověděl:

*Otče, učitelé mne naučili mnoho věcí.
Pochopil jsem čtyři cíle života:
Dharma (správné jednání), artha (bohatství),
káma (touha) a mókša (osvobození).
Prostudoval jsem mnohé.
Ve skutečnosti jsem porozuměl
skutečné podstatě vzdělání.*

(báseň v telugu)

Hiranjakašipu měl z odpovědi svého syna velkou radost a požádal ho: „Synu, osvětli mi prosím tajemství veškerého vzdělání.“ Prahláda odpověděl: „Milý otče, vše, co na tomto světě vidíme a prožíváme, je neskutečné a pomíjivé. Jen božství je skutečné a pravé.“ Otec se rozzlobil. Uchopil syna za krk a srazil ho k zemi. Rozkázal svým vojákům, aby ho hodili do moře se slovy: „Syn, který se vysmívá příkazům svého otce, si nezaslouží být v mé přítomnosti. Odvedte ho pryč a hodte ho okamžitě do moře.“

Nato vzali démoni Prahládu na vrchol kopce a hodili ho do moře. I v tu chvíli Prahláda zpíval: „Nárájana, Nárájana!“ Z moře se vynořil Pán Višnu a zachránil Prahládu před utopením. Hiranjakašipu zjistil, že Prahláda je stále naživu. Když ho uviděl, rozhněval se a rozpálil zlostí. Rozkázal, aby ho vhodili do ohně. Plameny okamžitě uhasly. Ani oheň ho nechtěl strávit.

Jaký je vnitřní smysl tohoto příběhu? Dobří lidé se budou stále setkávat s problémy, které jim přinášejí zlí lidé. Dobré lidi to však neovlivní. Kameny se hází jedinečně po stromu, který plodí ovoce. Podobně se dobří lidé vždy budou setkávat s překážkami. Člověk však musí takovým obtížím směle čelit s vírou v Boha.

Milí studenti!

Pečlivě poslouchajte příkazy svých rodičů a Boha. Rozvíjejte dobré chování. Pak se pro vás vše obrátí v dobré. Nic vás nezastraší. Žádné potíže vás nebudou nikdy trápit.

Bohyně Durgá, Lakšmí a Sarasvatí jsou během svátku Dasará oslavovány proto, abyste se naučili uvádět takové dobré myšlenky do praxe. Durgá se nemá chápat jako zuřivá bohyně. Ona je nejvyšší bohyně, která vás ochraňuje. Lakšmí je vtělením všeho bohatství. Sarasvatí je bohyní řeči. Dobré myšlenky, dobrá slova a dobré činy (jednání) představují podstatu (*tattvu*) těchto tří bohyň.

Ten, kdo vás učí správné věci, je vskutku vtělením bohyně Sarasvatí. Ten, kdo učí zlo, je vskutku démonem. Bohyně Durgá ničí jen demony. Durgá, Lakšmí a Sarasvatí se od vás ve skutečnosti neodlišují. Sídlí přímo ve vašem srdci. Vyzývají vás, abyste vedli život lidské bytosti, jelikož jste lidská bytost. Durgá, Lakšmí a Sarasvatí jsou třemi matkami lidské bytosti.

Chraňte tato dobrá slova ve svém srdci a uveďte je do praxe. Proto se vzchopte a buďte příkladem pro ostatní. Svým příkladem širte světu poselství, že indické vzdělávání (*bháratíja vidjá*) je vynikající. Mnozí lidé v moderním světě předávají vzdělání, které vede ke špatným cestám. Zřekněte se jej. Neusilujte o ně. Musíte se dotazovat: „Pomůže mi to očistit srdce nebo ne?“ Jestliže cítíte, že něco nevede

k vašemu vývoji, musíte se toho okamžitě vzdát. Šťastně, klidně a spokojeně budete žít, jen když dokážete uspokojit svoje svědomí. Neustále opakujte Pánovo jméno (*námasmarana*).

(Bhagaván ukončil svoji promluvu bhadžanem „Hari bhadžana biná“.)

U příležitosti svátku Dasará, v Prašánti Nilajam dne 28. září 2006